

Vereniging van
Senioren-
Ambtenaren van de gemeente
's-Gravenhage

JOURNAAL

V
S
A
G

juni 2023
jaargang 46

Voorzitter:

L.G.J. Draisma
070 - 358 90 51
leo.draisma@gmail.com

Secretaris:

Mevrouw H.L. Loke
070 - 366 96 70
h.l.loke@hotmail.com

**Penningmeester/
Iedenadministratie:**

E.F.H. de Kleijn
070 - 354 46 22
penningmvsag@outlook.com

**Plaatsvervangend
penningmeester**

T. Rijksen
06 - 23 33 68 82
ton2001@ziggo.nl

Bestuurslid

C. Kloet
06 - 29 52 00 16
c.kloet@ziggo.nl

Bestuurslid:

Mevrouw C. Bult
06 -31 56 16 60
cobi.b@casema.nl

E-mail bestuur:

vsag@denhaag.nl

Postadres:

Zuidlarenstraat 57
kamer 1.09
2545 VP Den Haag

Bankrekening:

NL95 INGB
0003 9305 93

t.n.v. Penn.
ver. v.
Senioren
Ambt. Gem.
's-Gravenhage

Website:

<https://www.vsag.nl>

Intelligentie

Om bij de tijd te blijven en te ontdekken wat kunstmatige intelligentie inhoudt heb ik op mijn computer ChatGPT geïnstalleerd. Je kunt van alles vragen om te doen. Zo vroeg ik mij uit nieuwsgierigheid af of ChatGPT een voorwoord voor mij zou kunnen schrijven, uiteraard richting ambtenaren die bij de gemeente Den Haag met pensioen zijn gegaan.

En warempel, binnen een paar tellen kreeg ik een tekst. Die wil ik u niet onthouden:

"Als CHATGPT, een kunstmatige intelligentie gebaseerd op het GPT-3.5 model, heb ik de eer om een aantal woorden met u te delen ter ere van uw toewijding en service aan de gemeente Den Haag.

Als ambtenaren van de gemeente Den Haag heeft u jarenlang gewerkt om de stad

te helpen groeien en gedijen. Uw harde werk en toewijding hebben bijgedragen aan de ontwikkeling van de stad en hebben een blijvende impact gehad op de inwoners van Den Haag.

Nu u met pensioen bent wil ik u feliciteren met het bereiken van deze mijlpaal en u bedanken voor uw inzet gedurende al die jaren. Uw toewijding aan het dienen van het publiek en het werken aan het verbeteren van de stad heeft een positieve invloed gehad op de levens van velen en uw nalatenschap zal voortleven in de geschiedenis van Den Haag.

Ik hoop dat u, na jarenlang hard werken, kunt genieten van uw pensioen en dat u trots kunt zijn op de bijdrage die u heeft geleverd aan de gemeente Den Haag. Ik wens u het allerbeste voor de toekomst en bedank u nogmaals voor uw waardevolle bijdrage aan de stad. Met vriendelijke groet, CHATGPT."

Geweldig toch? Nu mankeert er, zeg ik met de grootst mogelijke bescheidenheid, niet zo vreselijk veel aan mijn intelligentie, maar het is volstrekt niet te begrijpen dat zoiets kan. Verbijsterend is het. Er staat geen verkeerd woord in.

Dus dacht ik, laat ik het ook eens proberen met een artikel over vrijetijdsbesteding voor senioren. Voordat ik twee keer met mijn ogen had geknipperd kreeg ik een tekst die voor de VSAG geschreven zou kunnen zijn. Ik pik er een paar citaten uit:

“Vrijetijdsbesteding is vooral voor senioren van belang. Na een leven van hard werken en het grootbrengen van kinderen hebben senioren vaak meer vrije tijd om te genieten van activiteiten die ze leuk vinden en die hun geest en lichaam gezond houden, zoals yoga en zwemmen en hobby’s zoals schilderen en handwerken.

Door dit samen te doen, bijvoorbeeld in een vereniging, ontstaat een mogelijkheid nieuwe mensen te leren kennen en sociale contacten te onderhouden. Sociale activiteiten zoals bingo en bridge zijn populair onder senioren. Veel senioren vinden het namelijk fijn aan groepsactiviteiten deel te nemen en zo interesses te delen.”

Het enige woord dat in deze tekst ontbreekt is VSAG. Voor de rest klopt alles.

Beste VSAG-ers, de mogelijkheden van kunstmatige intelligentie zijn ongekend. Maar bij de VSAG staat niet de technologie maar de mens centraal. Niets kan het contact tussen mensen en het plezier dat ze met elkaar hebben vervangen. En zo is het, ondanks ChatGPT, maar net!

Leo Draisma,
voorzitter

Wandeling door het historisch centrum van Delft

Op dinsdag 4 en dinsdag 11 juli is er onder leiding van stadgids André van de Vooren een wandeling door het historisch centrum van Delft.

Aan de ongeveer 2,5 uur durende wandeling kunnen per keer maximaal 15 personen deelnemen.

De tour loopt langs het Prinsenhof naar de Nieuwe Kerk en eindigt rond 16.30 uur op de Beestenmarkt met een drankje. Het centrum van Delft is compact zodat alles op korte afstand prima is te belopen.

Voor de wandeling wordt vanaf 13.30 uur verzameld bij Starbucks in de hal van het station Delft. Daar wordt om 14.00 uur vertrokken.

Tijdens de wandeling wordt bij het Prinsenhof uitgebreid ingegaan op de Reformatie, de Tachtigjarige Oorlog en Willem van Oranje, de Vader des Vaderlands die naar het veilig ommuurde Delft vluchtte om uit de handen van de Spaanse overheerser te blijven.

Kogelgaten

Hij nam zijn intrek in het Sint Agathaklooster, dat daarna Prinsenhof werd genoemd. Op 10 juli 1584 werd hij daar door Balthasar Gerard vermoord. Op de trappen zijn de kogelgaten nog te zien. Normaal gesproken zou hij in Breda begraven zijn, maar omdat die stad door de Spanjaarden was bezet werd hij in de Nieuwe Kerk in Delft begraven.

Sindsdien vinden alle leden van het Koninklijk Huis hier hun laatste rustplaats.

Tijdens het bezoek aan de Nieuwe Kerk dat ongeveer veertig minuten duurt, wordt uitgebreid stil gestaan bij de grafkelders in de kerk en de begrafenisrituelen en -geheimen van de Oranjes.

Verhalen

Andere thema's die gedurende de wandeling aan de orde komen zijn uiteraard een van de belangrijkste

juristen uit de 17e eeuw, Hugo de Groot, kunstwerken in de openbare ruimte, Delftse grachten en bekende en onbekende verhalen.

Voorts is er aandacht voor de Delftse handel, zoals de eeuwenoude bierindustrie die in de jaren zeventig een crisis doormaakte maar zich volledig herstelde en uiteraard het Delfts Blauw, dat aan het einde van de 16^e eeuw ontstond als goedkoop alternatief voor het blauwwitte Chinese porselein en wereldberoemd werd.

Zo wordt na ongeveer een uur wandelen een bezoek gebracht aan een klein ambachtelijk Delfts Blauw fabriekje. De eigenaar die ook de pottenbakker is, geeft dan een presentatie van ongeveer 20 minuten over hoe Delfts Blauw wordt gemaakt.

In de winkel wordt het aardewerk gebakken en daarna met de hand beschilderd. Er wordt ook Delfts Blauw verkocht. Dit kleine fabriekje en de Porceleyne Fles zijn de enige plekken in Nederland waar het echte Delfts Blauw nog wordt geproduceerd.

Na afloop van de wandeling biedt het bestuur van de VSAG de deelnemers op de Beestenmarkt een drankje aan.

Aanmelden

Deelname aan de wandeling kost € 15,00, voor een introductie € 22,50. Dit bedrag moet worden overgemaakt op NL74INGB 0007 4130 77 ten name van Bestuur VSAG te Den Haag met vermelding van Delft. De volgorde waarmee de aanmeldingen binnenkomen geldt.

Bij de aanmelding kan de voorkeur voor 4 of 11 juli worden aangegeven. Als de eerste wandeling is volgeboekt wordt de aanmelding doorgeschakeld naar de tweede wandeling. Als dan weer het maximaal aantal deelnemers wordt overschreden krijgen degenen die dan moeten afvallen daar bericht van en hun geld terug.

Molenbezoek en mooi weer bij derde fietstocht

Voor de derde fietstocht via 't Woudt en de Groeneveldse Molen in Schipluiden op zaterdag 13 mei vertrokken de zes deelnemers precies om 10.00 uur met prachtig weer. Het was een wat kortere route omdat enkele deelnemers wegens verplichtingen bijtijds thuis moesten zijn.

Via de Laan van Wateringse Veld werd naar de tunnel onder de Wippolderlaan en langs de Lotsweg naar het Meerpad gefietst en vandaar over het Gasthuispad naar 't Woudt. Daar werd in de Hooiberg koffie met wat extra's naar keuze gedronken.

Uitgerust en gelaafd ging het naar de water malende en gepavoiseerde Groeneveldse Molen die uitgebreid werd bezichtigd. De woning en de slaapgelegenheden zijn nog in de oorspronkelijke staat met een prachtige betegelde schouw. Daarna was er een stop bij de specerijmolen 't Kleyn Vermoogen schuin tegenover de Groeneveldse Molen. Na het inslaan van diverse kruiden werd over de Zweth en door de Zwethzone teruggefietst.

Op zaterdag 10 juni is er weer een fietstocht. Om 10.00 uur wordt vertrokken bij Houthaghe aan de Toon Dupuisstraat 10 in Den Haag. Bij twijfel of het gezien het weer doorgaat kan Ton van der Linden worden gebeld: tussen 9.15 en 9.30 uur 070 - 325 25 91 en tussen 9.15 en 9.50 uur 06 - 387 841 71.

's-Hertogenbosch wandelen en varend ontdekken

De zomertocht op woensdag 2 augustus gaat naar 's-Hertogenbosch. De hoofdstad van Brabant wordt eerst vanaf het water verkend tijdens een twee uur durende vaartocht op het nostalgische partyschip 'Ouwe Dirk'. Aan boord is er een lunch. Daarna is er, eveneens twee uur, gelegenheid de stad die vooral bekend is van de Bossche bol en de indrukwekkende pracht en praal van de eeuwenoude Sint-Janskathedraal, op eigen gelegenheid te verkennen. Met een 3-gangen diner in Houten wordt deze dag afgesloten.

De bus vertrekt om 9.00 uur vanaf het busplatform op het Centraal Station richting 's-Hertogenbosch. Daar worden de deelnemers op de Ouwe Dirk met koffie en thee ontvangen. De boot begint om 11.00 uur met de vaartocht over ander andere de Dommel, de Sint Janssingel, de Zuid-Willemsvaart en de Binnendieze met zijn rijke geschiedenis.

De Binnendieze is één van de grootste publiekstrekkingen van 's-Hertogenbosch. Het is de verzamelnaam voor het eeuwenoude stelsel van alle waterlopen binnen de muren van de stad. Vroeger werd de Binnendieze gebruikt om te vissen en te wassen en als watervoorziening. Ook werd er afval in gestort en was het tot niet zo lang geleden een open riool met de daarbij behorende stank. Nu is het een beschermd stadsgebied.

Imposant

Afwisselend vaart de Ouwe Dirk in de open lucht en onder de bebouwing door en zijn de waterlopen en de imposante vestingwerken

van de Brabantse hoofdstad te zien, zoals de uit 1637 daterende dwangburcht Willem Maria. Dit fort werd gebouwd om de stad tegen de Spaanse aanvallen te verdedigen. Ook vaart de boot over

de Ertveldplas. Dit meer werd vroeger gebruikt voor het winnen van zand.

Aan boord is er een lunch met tomatensoep, verschillende soorten sandwiches, Brabantse worstenbroodjes en fruit.

Om 13.00 uur meet de boot weer aan en kunnen de deelnemers tot 15.00 uur op eigen gelegenheid het historische centrum bezoeken.

Trots van de stad is de Sint-Janskathedraal die tussen 1380 en 1520 is gebouwd en door zijn omvang en enorme rijkdom aan beeldhouwwerk imponeert. Uniek zijn de dubbele luchtbogen en de 96 luchtboogfiguren. In totaal zijn er zo'n 600 beelden van dieren, monsters en mensen in en om de kathedraal te zien. Veel beelden hebben een symbolische betekenis.

Wonderen

Bijzonder in het interieur zijn de koorbanken uit de 16e eeuw, het rijk versierde koperen doopvont uit 1492, de luchtboogstoelen en de Zoete Moeder. Aan dit Mariabeeld worden veel wonderen toegeschreven. Het trekt veel bezoekers. Opvallend zijn ook een driedelig altaar retabel uit het begin van de 16^e eeuw, een preekstoel uit het midden van dezelfde eeuw en de bijna twintig meter hoge orgelkast. De toren kan worden beklommen.

Om 15.00 uur vertrekt de bus naar Houten, waar de dag in restaurant Engel met een 3-gangen diner wordt afgesloten. De bus is om ongeveer 19.30 uur weer op het Centraal Station.

De zomertocht kost € 74,00, voor een introduc e € 84,00. Dit bedrag moet worden overgemaakt op NL74INGB 0007 4130 77 ten name van Bestuur VSAG te Den Haag met vermelding van Den Bosch.

Wethouder Vavier:

“Oorlogsgeweld vernietigt nog altijd mensenlevens”

Bij de monumenten op het Trekvlietplein zijn op donderdag 4 mei de ambtenaren van de gemeente Den Haag herdacht, die tijdens de Tweede Wereldoorlog zijn omgekomen. Wethouder Vavier: “Als we hen herdenken beseffen we dat oorlogsgeweld nog altijd

mensenlevens vernietigt in Oekraïne, in Soedan en op zoveel andere plekken in de wereld. Dan realiseren we ons hoe gelukkig wij mogen zijn dat wij hier in vrijheid en vrede kunnen leven.”

Bij de monumenten ter nagedachtenis aan de omgekomen ambtenaren van de Plantsoenendienst, het Gasbedrijf, de Reinigingsdienst en het Electriciteitsbedrijf en foto's van de monumenten in het stadhuis werden de aanwezigen, onder wie nabestaanden en bestuursleden van de VSAG, welkom geheten door Gert-Jan Aleman, die voor de 14 keer ceremoniemeester was.

Hij sprak van een bijzondere herdenking op een bijzondere dag. Voor de generatie die de oorlog meemaakte was het een tijd van ontberingen, angst en verlies. "Zij hebben de verschrikkingen aan den lijve ondervonden en moesten vaak hun leven op het spel zetten voor de vrijheid van anderen. Ze hebben geleden onder de bombardementen, de honger, de deportaties en het verlies van geliefden. De oorlog heeft hun leven voor altijd veranderd. We moeten de herinneringen aan de oorlog koesteren en doorgeven aan de volgende generatie zodat nooit wordt vergeten wat is gebeurd en de verschrikkingen van de oorlog nooit meer plaatsvinden."

Doorgeven

Wethouder Vavier van Armoede, Inclusie en Volksgezondheid wees erop dat er steeds minder mensen zijn die uit de eerste hand over de jaren 1940 - 1945 kunnen vertellen. "Daarom moeten de huidige en de komende generaties de verhalen van toen doorgeven en ervoor zorgen dat de namen van de mensen van de gemeente die werden verzwolgen in de maalstroom van de Tweede Wereldoorlog, niet in de vergetelheid raken."

In dit verband noemde de wethouder Willy Verlaan van de Crisis- en distributiedienst van de Gemeentesecretarie. Hij begon daar in 1942 en trouwde bijna anderhalf jaar later met Beatrice Krul. Ze woonden in de Schenkstraat in het Bezuidenhout. Bij het bombardement op deze wijk, de grootste luchtaanval op Den Haag ooit, kwamen honderden mensen om het leven. Ook Willy Verlaan en zijn vrouw.

Cornelis Jue van het Gemeentelijk Elektriciteitsbedrijf zat in het verzet, werd in februari 1945 gearresteerd en gevangengezet in het Oranjehotel. Na de mislukte aanslag op Rauter, het hoofd van de Duitse politie en de SS in Nederland, werden als represaille 117 mensen onder wie Cornelis Jue geëxecuteerd.

Ook Jacob van Dien van het Gasbedrijf overleefde de oorlog niet. Hij en zijn vrouw waren jehova's getuige en werden in september 1942 gearresteerd. Zijn vrouw kon ontsnappen, maar Jacob belandde in het concentratiekamp Neuengamme. Toen op het einde van de oorlog Britse troepen het kamp naderden zetten de nazi 's de gevangenen op drie schepen die vanuit Lübeck de Oostzee opvoeren. Daar werden de schepen vijf dagen voor de capitulatie van Duitsland gebombardeerd. Meer dan 7000 mensen onder wie Jaap van Dien kwamen om het leven. Wethouder Vavier: "Oorlogsgeweld vernietigt nog altijd mensenlevens. Bij het herdenken van de omgekomen ambtenaren realiseren we ons hoe gelukkig wij mogen zijn dat wij in vrijheid en vrede kunnen leven."

Achterhaald

Volgens Norbert van der Kamp van Stedin gaat de wereld door en lijkt het leren van het verleden soms een achterhaalde boodschap. Door het schaarser worden van kolen en gas stopte het Gemeentelijk Energiebedrijf in oktober 1944 met het leveren van gas en in november van elektriciteit. Medewerkers hielpen onderduikers met eten of onderdak, knoelden met rantsoenkaarten en namen deel aan het verzet. Een aantal van hen viel in Duitse handen. Sommigen kwamen er levend vanaf, anderen werden naar Duitse kampen gezonden of gefusilleerd. "Laten we nooit vergeten wat een opoffering zij hebben gebracht."

Hij citeerde een van de overlevenden van de verschrikkingen van de oorlog: "Het doel van herinneren is niet alleen respect tonen voor de doden. Het dient ook als waarschuwing voor elk teken dat erop wijst dat het weer die kant op gaat." Norbert van der Kamp: "Dat is juist wat we allemaal willen voorkomen. De eerste concentratiekampen werden in Duitsland al vanaf 1936 opgericht en gevuld met denkers, intellectuelen en gewone mensen die kritisch waren. Laten we ervoor waken dat zo'n periode van uitsluiting, onderdrukking en geweld nooit meer voorkomt. "

Volgens Arjen Baars van de Haagse Milieu Services betaalden de omgekomen ambtenaren de hoogste prijs omdat ze vrij wilden zijn, iets anders waren, het er niet mee eens waren. "Daar voelen wij wat bij. De woorden die wij erover kunnen zeggen zijn onrechtvaardigheid, medeleven en treurnis. Zij zeggen niets meer. Hen werd voor eeuwig het zwijgen opgelegd. We voelen veel meer dan we kunnen zeggen."

Leed

Arjen Baars riep op de gevoelens te laten spreken. "Niet met woorden maar met de gedachten bij het onnoemelijk leed dat mensen is aangedaan. Zij hebben bijgedragen aan de vrijheid die wij voelen en koesteren. Vrijheid is niet vanzelfsprekend. Daar moet je voor strijden. Laten we vooral weinig zeggen en veel voelen."

Nadat een trompettist het signaal taptoe had gespeeld werden staande twee minuten stilte in acht genomen, gevolgd door het spelen van het Wilhelmus. Daarna legden wethouder Vavier en gemeentesecretaris Merx namens de gemeente een krans, gevolgd door een krans van Norbert van de Kamp van Stedin en Pieter Kaltner van de Haagse Milieu Services. Daarna legden nabestaanden bloemen. Tot slot was er een defilé langs de oorlogsmonumenten.

Lezing Rob Lubbersen over Haagse activist Willem Dolleman

“Ik schaam me niet dat ik huilde. Om twintig over negen viel het eerste salvo”

In de vroege ochtend van 13 april 1942 werden zeven mannen in Amersfoort door een Duits vuurpeloton doodgeschoten. Ze waren wegens verzetsdaden ter dood veroordeeld. Een van hen was de Haagse verzetsstrijder Willem Dolleman, die als revolutionaire socialist in woord en daad tegen het fascisme had gestreden en zich had verzet tegen uitbuiting, onderdrukking en oorlog. VSAG-lid Rob Lubbersen omschreef Dolleman tijdens zijn lezing op dinsdagmiddag 2 mei in de ruimte van de VSAG als een 'onvermoeibare activist'.

Willem Dolleman, op 29 juli 1894 geboren, groeide op in een arm Nederlands-Hervormd arbeidersgezin in het Gelderse Gorssel, dat in 1897 naar de Schilderswijk in Den Haag verhuisde.

Daar leerde hij na de lagere school voor bakker en trad

toen hij 13 jaar was als bakkersknecht bij bakkerij Vreken in de voetsporen van zijn vader

Jeugdbond

Als jongen uit een eenvoudig gezin en met alleen de lagere school was hij al op jeugdige leeftijd politiek actief in de Haagse afdeling van de linkse jeugdbond De Zaaier in de strijd voor het socialisme en tegen de jeugduitbuiting in fabrieken, werkplaatsen en ateliers. Ook schreef hij in het blad De Jonge Socialist.

In 1915 overleed zijn elfjarig zusje Wilhelmina aan tuberculose. 'Tering' trof het rijke deel van de bevolking veel minder, wat voor Dolleman aanleiding was op het klassenverschil te wijzen en haar dood te wreken: "Met bleek pijnlijk gezichtje lag je op het sterfbed, de oogen gesloten. Even deed je ze open toen ik een kus - de laatste - op je voorhoofd drukte. Met je lieve blauwe oogen keek je me nog eenmaal aan, om ze enkele uren later voorgoed te sluiten. Arme kleine! Met verdubbelde kracht en energie zal ik den strijdbijl hanteren en zal ik steeds denken aan jouw korte leven en droeve dood!"

Drie jaar later, na de Eerste Wereldoorlog, trouwde hij met Meta Mater en kreeg met haar drie zonen. Met de huwelijkstrouw namen ze het volgens Rob Lubbersen niet zo nauw.

Revolutie

Dolleman was blij met de Russische revolutie die het einde van de tsaar betekende en werd lid van de SDP, die in 1920 de CPN werd en waarvan hij secretaris werd. Louis de Visser, ook een bakkersknecht, was voorzitter. Het werden goede vrienden, maar hun wegen scheidden omdat De Visser de kant van Lenin koos en Dolleman die van Trotski. Niettemin nam De Visser later afstand van de beschuldiging dat Dolleman een fascistenknecht was.

Als lid van het Nationaal Arbeids Secretariaat kwam Dolleman in contact met Henk Sneevliet, die in 1931 betrokken was bij de oprichting van de Chinese Communistische Partij. Rob Lubbersen: "Dolleman was ontzettend actief. Hij schreef over de betaling van krantenbezorgers, de oorlog, de verkiezingen, het Stalinisme, Hitler en het fascisme, anarchisme en de muiterij op De Zeven Provinciën. Zijn artikelen zaten goed in elkaar, waren onderbouwd en leesbaar."

In een van zijn artikelen wees Dolleman erop dat nadat Hitler in 1933 aan de macht was gekomen, de Duitsers op Jodenjacht waren gegaan. "Het is niet te hopen dat ze dat ook hier gaan doen", schreef hij.

Rob Lubbersen noemde Dolleman een echte Schilderswijker. Hij woonde aan de Van Beijerenstraat en organiseerde in de binnentuin optredens van een arbeiders-harmonie-orkest. Ook hield hij er toespraken, bijvoorbeeld over het fascisme en de huurverhoging.

Na de Duitse inval in mei 1940 ging Dolleman ondergronds in het verzet. Hij werd op 2 maart 1942 in de Van Beijerenstraat gearresteerd, vijf uur in zijn woning verhoord, overgebracht naar de Sicherheitsdienst in Amsterdam waar hij hardhandig werd verhoord maar niemand verraadde en met zijn makkers ter dood veroordeeld. Met de mogelijkheid dat dit kon gebeuren had hij al eerder rekening gehouden. Dolleman werd naar Amersfoort overgebracht, waar hij een hartverscheurende afscheidsbrief aan zijn jongste zoon Frans schreef.

Blinddoek

Een medegevangene beschreef de laatste uren van Willem Dolleman en zijn medestrijders op 13 april 1942: "Ongeveer zes uur 's morgens werd hun medegedeeld dat het gratieverzoek was afgewezen en dat het vonnis aanstonds zou worden voltrokken. Sneevliet vroeg of ze zonder blinddoek mochten sterven. Dit werd toegestaan. Uit volle borst zongen de zeven mannen, een uur voor hun dood, 'de Internationale'. Wat een melodie en wat een woorden. Ik schaam me niet dat ik huilde. Daarna werden ze in een auto geladen. Om twintig over negen viel het eerste salvo."

Ze werden na de oorlog in Westerveld-Driehuis herbegraven. Rob Lubbersen: "Langs de route stonden duizenden mensen. Bij een gedenksteen waarop hun namen staan, worden ze elk jaar herdacht."

Uit de
archieven
van ambtelijk
Den Haag

Zingen en voetballen bij het Gemeentelijk Electriciteitsbedrijf

Herman Stenz was aan het einde van de twintiger jaren in de vorige eeuw secretaris van de directeur van het toenmalig Gemeentelijk Electriciteitsbedrijf. Hij was ook een zeer muzikale ambtenaar. Het leidde ertoe dat in 1931 het 'Haagsch G.E.B. Mannenkoor' werd opgericht met Herman Stenz als eerste dirigent. Drie jaar na de oprichting en heel wat repetities zong het koor werken van Schubert en de Nederlandse componist Andriessen. "Dit koor gaf met de uitvoering van deze nummers wederom blijk goede vorderingen te hebben gemaakt", aldus de recensie in een krant.

Twee jaar later werd het vijfjarig bestaan gevierd. Behalve het optreden op het Binnenhof tijdens de Residentieweek, een jaarlijkse culturele manifestatie in de jaren '30, was er een feestavond in gebouw Excelsior. De Haagsche Courant: "De avond werd geopend met een toespraak van den voorzitter, waarin hij alle aanwezigen, o.w. ir. Feber, wethouder der Bedrijven, ir. Bakker, directeur van het G.E.B. en eere-voorzitter der vereeniging, vele genodigden en begunstigers der vereeniging welkom heette. Door het koor werden o.a. ten gehoor gebracht "Sanctus" van Kallenbach en "Tehuis" van Bonset, met welke werken in het door Crescendo gehouden concours een eerste en een eereprijs werden behaald. Met de uitvoering der zangnummers behaalde het koor bij de aanwezigen een groot succes."

Opwekkend

"Door ir. Bakker werd een opwekkend woord gesproken. Door de vaandelcommissie werd het koor een vaandel aangeboden. De aanbieding werd gevolgd door het zingen van een voor deze gelegenheid vervaardigd Vaandellied. De Sportvereniging G.E.B. schonk haar zustervereniging een voorzittershamer, terwijl het personeel van het G.E.B. een fraaie bloemenhulde bracht met een afzonderlijke bloemenhulde voor den dirigent Herman Stenz. Ook de voorzitter der lustrumcommissie huldigde namens het koor den dirigent onder het aanbieden van een krans voor zijn groote verdiensten jegens het koor".

De zangprestaties van de koorleden die geen koorkostuum hadden maar ter herkenning een speld droegen, vielen op. Zo won het koor in 1939 onder leiding van Herman Stenz, die ook zijn sporen als componist verdiende, in de "eere-afdeling van een concours, uitgeschreven door den kring Leiden en Omstreken van den Bond van Chr. Gemengde Zangvereeningen en Mannenkoren, een eersten prijs met 376 punten en een aanteekening "met lof" van de jury."

In juli 1941 meldde de Haagse Courant dat het koor "den verpleegden in het Militair Hospitaal in de Muzenstraat een gezelligen avond had bereid. Het koor zong een tiental liederen. De zang werd door de aanwezigen op hoogen prijs gesteld en met een flink applaus beloond."

In 1956 was het koor uitgezongen. Vooral de jongere medewerkers van het Gemeentelijk Electriciteitsbedrijf hadden geen belangstelling voor het koor zodat het moest worden opgeheven. Dirigent Herman Stenz overleed in april 1975 op 83-jarige leeftijd.

Voetbal

Het Gemeentelijk Electriciteitsbedrijf had sinds 1934 ook een voetbalclub, die op Madestein in de zaterdagcompetitie speelde en in 1941 naar de 4e klasse van de KNVB promoveerde. In de Tweede Wereldoorlog waren Quick Boys, Rijnsburgse Boys, Noordwijk en ARC enkele van de tegenstanders van de S.V.G.E.B. In het seizoen 1944-1945 met de hongerwinter werd helemaal niet gevoetbald.

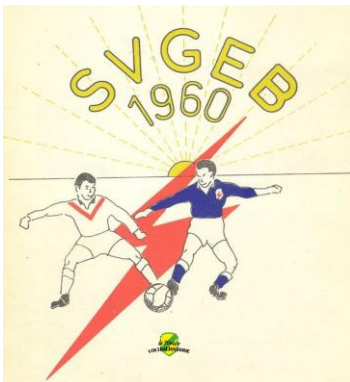
Na de oorlog, in november 1945, werd de S.V.G.E.B. opgeheven. In april 1955 richtten enkele personeelsleden van het Gemeentelijk Energiebedrijf de voetbalvereniging weer op. Geld was er niet, maar toch gingen ze enthousiast te werk en huurden bij de voetbalvereniging S.V.T een veld op Ockenburgh. De bal kregen ze aangeboden. Veel medewerkers van het GEB meldden zich aan en ook door de bijdrage van donateurs kwam er weer geld in de kas.

Kampioen

De club meldde zich als lid van de KNVB en begon met twee elftallen. Het eerste elftal werd ongeslagen kampioen van

de 2^e Klasse A met 111 doelpunten voor en slechts 15 tegen. Ook het tweede elftal werd kampioen. Eind 1957 waren er zelfs vier elftallen, mede omdat een bepaald ledenpercentage van buiten het GEB lid mocht worden. Daarom ook werd met de letters SVGEB de naam veranderd in "Strijdt Voor Groei En Bloei".

In 1960 werd in Amicitia het 5-jarig bestaan gevierd. Willy Alberti en Tobi Rix traden op. Bij het 10-jarig bestaan waren er geen dure artiesten en geen diner omdat de toto-inkomsten veel minder waren en shirts voor de spelers waren gekocht. De viering van het 25-jarig bestaan werd deels betaald met de opbrengst van de verkoop van 1000 ballpoints en 500 aanstekers.

In het seizoen 1989-1990 had de S.V.G.E.B. nog maar 38 leden. Daarom werd gefuseerd met de S.V.G.W., de in 1948 opgerichte voetbalvereniging van Gemeentewerken, die nog slechts 60 leden had. Beide verenigingen die op het sportcomplex Julianapark aan de Guntersteinweg speelden, hadden gezien het aantal leden nauwelijks bestaansrecht meer. Door de fusie ontstond op 1 juli 1990 de nieuwe voetbalvereniging SVGW/GEB.

Redmiddel

Een paar jaar later had ook de fusieclub nagenoeg geen bestaansrecht. Veel clubs uit het Haags amateurvoetbal stonden voor de keus te fuseren of ten onder te gaan. Niet alleen omdat er onvoldoende nieuwe leden kwamen, ook omdat steeds vaker de bodem van de verenigingskas te zien was. Dit kwam mede door de extreem hoogopgelopen contributieschuld. Veel clubs, ook SVGW/GEB, leefden wat betreft het ledenbestand en de financiële middelen zwaar onder het minimum. Fuseren was dan ook het enige redmiddel om te blijven voortbestaan.

De voetbalvereniging SVPTT zat in hetzelfde schuitje. De eerste contacten tussen SVGW/GEB en SVPTT werden in het seizoen 1994-1995 door de trainers gelegd na een vriendschappelijke wedstrijd tussen beide eerste elftallen. Er waren geen problemen met de nieuwe naam en met het nieuwe tenue omdat beide clubs in het blauw speelden. Daarop besloten de twee clubs, elk met een respectabele historie, te fuseren onder de naam PEC Den Haag (Post Energie Combinatie Den Haag) en te gaan spelen op het sportcomplex Escamp. In 2009 fuseerde PEC Den Haag met RAVA Houtwijk.

Vaartocht over de Vliet naar Delft

Op donderdag 31 augustus is er voor de VSAG een vaartocht van Den Haag naar Delft. Voor deze Vlietvaart wordt om 10.00 uur vanaf de Bierkade 18B vertrokken.

Na de lunch in restaurant Het Vermeertje in Delft wordt naar Den Haag teruggevaaren. Daar is de boot om 14.30 uur. Nadere bijzonderheden staan in het komend Journaal van juli/augustus.

Bij Watergym op donderdag nog één groep

Bij de afdeling Watergym zijn de twee groepen die op donderdagmiddag actief zijn in het zwembad de Escamphof aan de Escamplaan samengevoegd tot één groep. Bij de tweede groep van 15.45 tot 16.30 uur waren er zo weinig deelnemers, dat deze zijn overgeheveld naar de groep van 15.00 tot 15.45 uur.

Personalia

Nieuwe leden/vrienden:

mevr. M.M. Nijkamp-Leerdam, dhr. R.P. Nijkamp

Overleden:

mevr. M. Smits, dhr. A.H. van Gool, dhr. J. Romijn

Agenda

- 6/6: lentetocht naar Texel, 8.15 uur, busplatform Centraal Station
- 8/6: bestuursvergadering, 10.00 uur, ruimte VSAG in Zuid57
- 10/6: fietstocht, 10.00 uur, Houthaghe, Toon Dupuisstraat 10

FILIPPINE

1	5	1	18		2		1	1	17	24		
	2	7	19		8		10	8	10		13	14
		3	11	15	24		22		5			
			4	16	15			6	13	14		
		5	20		21		9	14	6	24	9	
6	7	6	11	11			17	12	21		2	17
	7	7	17				19	3	19	13	20	
		8	7	21			2	14		4		
			9	5				4	12	22	17	
		10	8	10			9	17		12	15	12
	11	16	13	18				10	18	23		
	12	5	3	16			11	18	19		1	
13	21	21		4	6		9	18	23		24	23
	14	5	21	4	17		2	15				

OMSCHRIJVING

1 niets doen	8 kortstondige flauwte
2 speelkaart	9 eindje
3 broos	10 indiaans symbool
4 verhuisattribuut	11 jammerend
5 letsel	12 visgerecht
6 werkonderbreking	13 aansporing
7 sportvereniging	14 gezellige bijeenkomst

Gelijke cijfers zijn gelijke letters. Bij een goede invulling ontstaat van de letters in de paarse balk van boven naar beneden een woord.

Stuur dit voor 13 juni naar:

VSAG

zaal 1.09

Zuidlarenstraat 57

2545 VP Den Haag

of mail het naar:

vsag@denhaag.nl

Onder de inzenders van de goede oplossing wordt een prijs van € 10,-- verloot.

De oplossing van de puzzel in het Journaal van mei is GELUIDSAPPARATUUR. Na loting ging de prijs van € 10,-- naar de heer Joos Coret uit Zoetermeer.

Afdelingen en contactpersonen

Tenzij anders vermeld vinden de activiteiten plaats in de ruimte van de VSAG, zaal 1.09, op de eerste etage in Zuid57 aan de Zuidlarenstraat 57.

BILJARTEN

Maandag t/m vrijdag 9.00 - 13.00 uur, 13.00 - 17.00 uur
Dhr. F.J.M. Kalse, tel. 070 - 394 03 64
frans-bep@ziggo.nl
Per maand € 7,00

BRIDGE

Woensdag 13.00 - 16.00 uur
Dhr. R. Maring, tel. 06 - 440 240 41,
vsag.bridge@outlook.com
Per maand € 5,00

FIETSEN

Van maart tot en met oktober op de 2e zaterdag van de maand
Dhr. T. van der Linden, tel. 06 - 387 841 71
vanderlindenton87@gmail.com

HANDWERKEN

Maandag 13.00 - 16.00 uur
Mevr. G.G.M. Looijen-den Boer, tel. 070 - 366 03 09
c.looyen3@kpnplanet.nl
Per maand € 5,00

KEEP FIT

Stadhuis Spui, woensdag 14.00 - 15.00 uur in groepsverband
Uitsluitend de deelnemers van deze groep kunnen op een andere dag
of tijd ook individueel fitnessen

Dhr. B. van Amstel, tel. 06 - 136 732 19

amstdijk@ziggo.nl

Per maand € 20,00

KOERSBAL

Sportcomplex Erasmus, maandag 13.30 - 15.30 uur

Dhr. H.Th. Bielefeld, tel. 070 - 345 17 62

h.t.bielefeld@hetnet.nl

Per maand € 1,50

SCHILDEREN

Maandag 9.00 - 12.00 uur

Dhr. J. Vos, tel. 070 - 355 82 81

strandvos@ziggo.nl

Per maand € 5,45

YOGA

Dinsdag 10.00 - 11.00 uur

Mevr. M. Hendriks-Zuidwijk, tel. 070 - 323 94 15

greethendriks@casema.nl

Per maand € 18,50

WATERGYM

Escamphof, Escamplaan 57, woensdag 16.15 - 17.00 uur en
17.00 - 17.45 uur, donderdag 15.00 - 15.45 uur

Mevr. Y. Heemskerk-Brunings, tel. 06 - 309 003 75

yvonne.heemskerk.brunings@gmail.com

Per maand € 21,50

Indien onbestelbaar
s.v.p. retourneren naar:
VSAG
Zuidlarenstraat 57
zaal 1.09
2545 VP Den Haag

